

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)
รายวิชา 000 147 พระไตรปิฎกศึกษา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา 000 147 พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)
2. จำนวนหน่วยกิต 2 (2 - 0 - 4)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา พุทธศาสตรบัณฑิต วิชาแกนพระพุทธศาสนา
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ 1 / ชั้นปีที่ 1
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
8. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด วันที่ 12 สิงหาคม 2553

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้บัณฑิต มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก การรักษา สืบทอดพระไตรปิฎกโดยมุขปาฐะ และลายลักษณ์อักษร การจัดลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก

วัตถุประสงค์

หลังเรียนจบรายวิชานี้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. อธิบาย ความหมาย ประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของพระไตรปิฎกในแต่ละยุคได้
2. อธิบายโครงสร้างพระไตรปิฎกทั้ง 3 คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก ได้
3. สามารถนำหลักธรรมที่ได้จากการศึกษาในคัมภีร์พระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้ในการดำเนิน

ชีวิตได้อย่างเหมาะสม

4. สามารถเผยแพร่หลักธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎกสู่ประชาชนได้

5. ตระหนักเห็นคุณค่าของภาษาที่ใช้ในการจารึกพระไตรปิฎกในฐานะภาษาที่สื่อหรือถ่ายทอดแนวคิดของศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณีที่ดั่งงามในทางพระพุทธศาสนา

2. วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

1. ดำเนินการทำสื่อการเรียนการสอนโดย e-learning และกระบวนการสืบค้นพระไตรปิฎกทางคอมพิวเตอร์
2. ปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้เป็นที่น่าพอใจตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่
3. จัดให้มีการประเมินรายวิชาที่เป็นระบบตามหลักการทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้เป็นฐานการปรับปรุงการสืบค้นหาข้อมูล องค์ความรู้จากพระไตรปิฎก

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษากำเนิด ความเป็นมา และพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก การจำแนกโครงสร้างและเนื้อหาสาระพระไตรปิฎก คำอธิบายโดยย่อของพระอรรรถกถาจารย์ การรักษาสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ลำดับคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา ความเป็นมาของพระไตรปิฎก ในประเทศไทย และประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาพระไตรปิฎก

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย 32 ชั่วโมงต่อ ภาคการศึกษา	สอนเสริมตามความ ต้องการของนิสิตเฉพาะ ราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงาน ภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะพุทธศาสตร์ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม
<p>1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมปกติสุข และทำประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้เรียนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดขึ้นไปพร้อมกับการศึกษาพระไตรปิฎก ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบต่อตนเองวิชาชีพและสังคม 2) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญของปัญหา 3) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ 4) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
<p>1.2 วิธีการสอน</p> <p>บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิชาพระไตรปิฎก</p> <ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายกลุ่ม - กำหนดให้หานิสิตหาตัวอย่างจากพระไตรปิฎกที่เกี่ยวข้อง - การอธิบายหลักธรรม

<p>1.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาจากพระไตรปิฎก - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
<p>2. ความรู้</p>
<p>2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา โครงสร้าง หลักการที่สำคัญในพระไตรปิฎก สามารถนำหลักธรรมและสาระจากพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้กับสังคม</p>
<p>2.2 วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ประเด็นจากพระไตรปิฎกมาศึกษาวิเคราะห์และเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>2.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจรรย์ญาณคิดเป็นระบบ มีการวิเคราะห์เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยสามารถยกกรณีจากพระไตรปิฎกมาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม</p>
<p>3.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้นิสิตค้นคว้าข้อมูลแล้วนำเสนอผลการศึกษา - อภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษา - การสะท้อนแนวคิดจากการวิเคราะห์
<p>3.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดหลักธรรมที่เกี่ยวกับพระไตรปิฎก - การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา

<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>4.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานรายกลุ่ม และรายบุคคล หรือ อำนวยความสะดวกงานวิจัย ทบความที่เกี่ยวข้องกับรายวิชา - การนำเสนอรายงาน
<p>4.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ / พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง (รายงานสรุปรวมยอดความรู้)
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน การทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ต เพื่อทำรายงาน - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>5.2 วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อภิปราย - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการค้นหาข้อมูลจากพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ <p>5.3 วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย - รายงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
1	การแนะนำแนวสังเขปรายวิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ พระไตรปิฎก - ความหมายของพระไตรปิฎก - ประเภทพระไตรปิฎก - ความเป็นมาของพระไตรปิฎก - โครงสร้างพระไตรปิฎก	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
2	การกำเนิดพระไตรปิฎก - พระอานนท์กับพระไตรปิฎก - พระอุบาลีกับพระไตรปิฎก - พระมหากัสสปะกับพระไตรปิฎก ฯลฯ	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
3	การสังคายนาพระไตรปิฎก การนับครั้งสังคายนาที่รู้จักกันทั่วไป - สังคายนาครั้งที่ ๑- ๒ - ๓ - - การนับสังคายนาของลังกา - การนับสังคายนาของพม่า - การนับสังคายนาของไทย	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
4	การพัฒนากาของไตรปิฎก - การสังคายนาของฝ่ายมหายาน - การสังคายนาของนิกายสัพพัตถิก กวาท - สังคายนานอกประวัติศาสตร์และ ลำดับอาจารย์ผู้ทรงจา พระไตรปิฎก	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
5.	คำอธิบายพระไตรปิฎก ใน ทัศนะของพระอรรถกถาจารย์ ฎีกา อหุฎีกา ปกรณ์วิเสส	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-ความนำ -ความหมายและ ประเภทของอรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส ความสำคัญ กำเนิดและพัฒนาการของอรรถ กถา ฎีกา อนุฎีกา		ในพระไตรปิฎก	
6.	การจารึกพระไตรปิฎกใน ประเทศไทย สมัยที่ ๑ พระเจ้าติ โลกราช เมืองเชียงใหม่ สมัยที่ ๒ รัชกาลที่ ๑ กรุงเทพฯ สมัยที่ ๓ รัชกาลที่ ๕ กรุงเทพฯ สมัยที่ ๔ รัชกาลที่ ๗ กรุงเทพฯ และของ มจร.	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
7.	ลักษณะการจัดหมวดหมู่ของแต่ละ ปิฎก วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก อภิธรรมปิฎก ลำดับชั้นคัมภีร์ทาง พระพุทธศาสนา คาถอธิบาย พระไตรปิฎกอย่างย่อ ๆ ของอรรถ กถาจารย์	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
8	สอบกลางภาค	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
9	โครงสร้างพระวินัยปิฎก ศึกษา เนื้อหาสาระ คัมภีร์มหาวิภังค์ คัมภีร์ภิกขุณีวิภังค์ คัมภีร์ มหาวรรค คัมภีร์จุลวรรค คัมภีร์ ปริวาร	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
10	โครงสร้างพระสุตตันตปิฎก ศึกษาเนื้อหาสาระ คัมภีร์ทีฆนิกาย คัมภีร์มัชฌิมนิกาย คัมภีร์สังยุตต นิกาย คัมภีร์อังคุตตรนิกาย คัมภีร์ขุททกนิกาย	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การ สอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
11	โครงสร้างพระอภิธรรมปิฎก ศึกษาเนื้อหาสาระ คัมภีร์ธัมม สังคณี คัมภีร์วิภังค์ คัมภีร์บุคคผล บัญญัติ คัมภีร์ธาตุกถา คัมภีร์ กถาวัตถุ คัมภีร์ยมก คัมภีร์ปิฎฐาน	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
12	พระไตรปิฎกกับพระมหากษัตริย์ ไทย	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
13	การวิเคราะห์พระไตรปิฎก	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
14	คุณค่าของพระไตรปิฎกต่อ สังคมไทย -คุณค่าด้านหลักคำสอน -คุณค่าด้านประวัติศาสตร์ พระพุทธศาสนาและภาษาไทย -คุณค่าด้านวรรณกรรมไทย ศิลปะ และวัฒนธรรม คติความเชื่อของ สังคมไทย	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
15	มจร. กับพระไตรปิฎก ระบบการสืบค้นพระไตรปิฎก สรุปสาระจากพระไตรปิฎกศึกษา	2	การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การใช้สื่อคอมพิวเตอร์ การยกตัวอย่างจากสารัตถะ ในพระไตรปิฎก	
16	สอบปลายภาค	2		

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1	1.1,1.6, 1.7,2.1, 2.4-2.6, 3.2	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	8 16	20 % 40 %
2	1.1, 1.6, 1.7, 2.1, 2.4-2.6, 3.2, 4.1- 4.6,3.4.	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอ รายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	20 %
3	1.1-1.7, 3.1	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นใน ชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	20 %

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>1. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาเตปิฎก, 2530 , กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย</p> <p>คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระไตรปิฎกศึกษา, 2551 , กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.</p>
<p>3. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>เสนาะ ผดุงฉัตร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีบาลี Introduction to Bali literature. พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2532. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,2532.</p> <p>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วรรณคดีบาลี. บาลีครั้งที่ 1 : กันยายน 2552. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยรายวันการพิมพ์, 2552.</p>
<p>4. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>ไกรวุฒิ มะโนรัตน์. วรรณคดีบาลี 1 พิมพ์ครั้งแรก 2549. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่ จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์,2549.</p> <p>CD Rom พระไตรปิฎก ฉบับมหาจุฬาฯ และฉบับของมหาวิทยาลัยมหิดล</p>

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ดังนี้

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนักศึกษา
-

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษาโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรือแนวคิดใหม่ๆ